

הנפש הבהמית שנקמת בפסוק בפרטיה: שור, חמור, שה ושלמה, מביאה את האדם לפשע בפקדון ולמעל, "על כל דבר פשע". והתוצאה היא: "על כל אבדה", הנפש הבהמית עלולה להביא את הנפש האלוקית לאבדון, חלילה, הגורם: "אשר יאמר כי הוא זה!"

המצב הרוחני הנחות, שאלי עולים להדרדר, מרמז במלים "אשר יאמר כי הוא זה". הנפש הבהמית מחליפה, על "הוא" היא אומרת: "זה". הלשון "זה" מכוונת אך ורק לקדשה ולאלוקות. אי אפשר לכנות שום מציאות ולומר עליה "זה", מלבד הקדוש ברוך הוא. רק על הקדוש ברוך הוא אפשר לומר "זהו זה". כל נברא איננו מציאות בפני עצמו, אלא חיות אלוקית המהווה אותו, מאין ליש, בכל רגע ורגע. כלשון הרמב"ם: "אין שם מצוי אמת מלבדו". אין מציאות פרט לקדוש ברוך הוא. רק עליו יתברך אפשר לומר "זה!"

שומר שפשע ואבד את הפקדון רומז להתגברות הנפש הבהמית ואבדון לנפש האלוקית, עד כדי כך שמחליפים את ה"הוא" וקוראים לו "זה". ומהי העצה במקרה זה? מהו פסק דינו של שומר שמעל? – "עד האלקים יבוא דבר שניהם". הדינים, משה רבנו הדין הראשון ואחריו ממשיכיו בכל דור ודור, מעניקים את הכוחות לעשות תשובה פראוי. השומר משלם כפלים: "ישלם שנים לרעהו". וכך גם ברוחניות. הפושע ששב בתשובה שלמה משלם כפלים לקדוש ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא נוהג עמנו "מדה כנגד מדה". כאשר משיבים לקדוש ברוך הוא כפלים הרי הוא הופך את הודונות לזכיות עד שגם הנפש הבהמית הופכת למסיעת בעבודת ה'. אז זוכים לקים את ו'ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך" – בשני היצרים, גם ביצר הטוב וגם ביצר הרע.

(מעובד על-פי 'לקוטי שיחות' חלק א, עמ' 155-158)

יהוה אלהינו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

תאריכים מיוחדים בתולדות חב"ד לתקופה זו

כ"ב שבט: יום הסתלקות הרבנית הצדקנית חי' מושקא ע"ה ז"ל – אשתו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו, בשנת תשמ"ח.

כתובתנו באינטרנט: [HTTP://WWW.MOSHIACH.NET/BLIND](http://www.moshiach.net/blind)

לרזומנות: מכון לוי יצחק, ת.ד. 26 - כפר חב"ד ב' 72915

Mechon LEVI YITZCHOK P.O.B. 26, Kfar Chabad B. 72915 - ISRAEL

דמי מינוי שנתי - בארצות הברית: 45 שקל. בחו"ל: \$35

מעין חי

רעיונות ושיחות לילדים ולנוער

מעובד על פי שיחותיו הקדושות
של

**כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו
מליובאוויטש**

יו"ל

ליזכרון

הרבנית הצדקנית חי' מושקא

ע"ה ז"ל

מוגש על ידי

מכון לוי יצחק

כפר חב"ד ב'

בעת שיכנסו לארץ ישראל, עליהם ללמוד תורה על ידי ראשי אלפי ישראל שבדורם.

השם "יתרו" נתן לו "על שם שיתר פרשה אחת בתורה". פרשה זו לא נאמרה בזכותו של יתרו, או נכתבה בעטיו, אלא פרשה זו מהווה יתרון – "יתרו" – שנפעל בתורה בזכות יתרו. עצת יתרו התחילה סדר הנהגה חדש שלא היה קודם לכן: למוד תורה של עם ישראל כפי שהם, בדרגתם. גם כאשר יהודי נמצא בדרגה נמוכה הוא מצליח ללמוד תורה ולהחזיר את אור התורה לכל פנה נדחת בעולם, כך מתקיים רצון ה' "להיות לו יתברך דירה בתחתונים".

(מעובר על-פי 'לקוטי שיחות' חלק טז, עמ' 203-208)

משפטים

בפרשתנו אנו לומדים על דינו של "שומר" שמעל בפקדון שהפקד בידו: "כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשומר... על כל דבר פשע; על שור, על חמור, על שוה, על שלמה; על כל אבדה אשר יאמר פי הוא זה, עד האלקים [=הדיינים] יבוא דבר שניהם... ישלם שנים לרעהו... שבועת ה' תהיה בין שניהם".

הדיינים פוסקים אם השומר חייב לשלם את דמי הפקדון שנגנב, אבד או נזוק. אם השומר טוען שיזדו לא היתה במעל, עליו להשבע לפני בית הדין שאכן כך הדבר, ואז הוא פטור מן המשלום. אם השומר נמצא אשם (אחרי שנשבע), עליו לשלם כפלים.

כל העניינים הקיימים בנגלה שבתורה קיימים גם ברוחניות. הרבי ה"צמח צדק" מסביר מהי העבודה הרוחנית שנקראת בפסוק הן בשבועת השומרים.

בידי כל יהודי מפקד פקדון מאת הקדוש-ברוך-הוא: הנשמה, עליה יש לשמר שתשאר בשלמותה ולא תפגם חלילה. יתרה מזו, עלינו להשתדל שהנשמה תגיע, במשך שהיתה בקרבנו, לדרגה רוחנית גבוהה אף מזו שהגיעה אליה טרם ירידתה לגוף. הלוא מטרת הירידה היא "ירידה לצורך עליה". שמירה זו של האדם על נשמתו כרוכה בשבועה, כמו שאומרים רז"ל שקדם לירידת הנשמה לגוף "משביעים אותו תהי צדיק ואל תהי רשע". כל יהודי הנו שומר ברוחניות, וחלים עליו דיני השומר המובאים בפרשתנו.

יתרו

כאשר בא יתרו, וראה את משה יושב מן הבקר עד הערב לשפט את בני ישראל, טען לפני משה שהוא עלול לכרע תחת הנטל. יתרו יעץ למשה עצה פשוטה: למנות שרי אלפים, שרי מאות, שרי חמשים ושרי עשרות, שישפטו את העם ויסירו מעל משה את הנטל העצום.

מתעוררת השאלה: האם משה, מנהיג ישראל, הרוצה הנאמן, לא חש בעצמו שהמצב מסכן עבורו? כיצד יתכן שהוא עצמו לא הגה את הרעיון הפשוט שהציע לו יתרו?

התשובה לכך היא: לפי מצבו ודרגתו של משה היתה דרכו נכונה. משה עצמו הוא זה שקבל את התורה בהר סיני מפי הגבורה. משה קבל את התורה בדרגה של 'ראיה', וכך הוא העבירה לעם ישראל. איש מלבדו לא יכל ללמד את עם ישראל בדרך שעשה זאת משה, כיון שרק הוא קבל את התורה. אינו דומה למוד התורה מפי מי ש"ראה" ללמוד מפי מי שרק "שמע".

משה רבנו, כאשר למד את עם ישראל, פעל עליהם והעלה אותם, עד שלמד אותם בדרגתו הוא. משה רומם את עם ישראל וקרבת למעלתו. מנקדת מבטו של משה לא היה אפשר שמישהו אחר יתערב ויתחלק עמו בעל הוראת התורה לעם ובעל הדינות והמשפט, וכך אכן נהג משה.

יתרו, לעצת זאת, לא ראה את הדברים כפי שהם בעמדתו הנעלית של משה, אלא הוא התבונן מנקדת מבטו הוא. יתרו, שהיה גר, ראה את עם ישראל כפי שהם, בדרגתם הטבעית, בלי ההתעלות שגורם להם משה. לכן טען יתרו ששפיטת העם לא צריכה להתבצע רק על ידי משה עצמו, אלא יש למנות חכמים שיסיעו בידו. כאשר פונים בני ישראל בעניניהם, כאשר הם רבים ביניהם – אין לכך כל קשר לדרגתו של משה. כשהם שקועים בעניניהם הם אינם מתעלים לרמתו של משה ואינם מסגלים ללמוד באופן למודו הגבוה של משה. לכן, אמר יתרו, מתאים שילמדו על ידי אחרים שימנו על ידי משה.

הקדוש-ברוך-הוא הסכים לעצת יתרו. יש לדאג לעם ישראל שיצליחו ללמוד תורה לא רק כאשר משה נמצא לצדם, אלא אף לאחר הסתלקותו של משה,